

Волинський шістдесятник побудував 11 церков

21 березня одному з лідерів дисидентського руху шістдесятників Олексію Добкові, який народився на Львівщині, а усе життя присвятив Волині, виповнилося 80 років. Саме зусиллями Олексія Добки у Луцьку поставили пам'ятний знак жертвам розстрілу в'язнів Луцької тюрми та монумент загиблим дівчатам-полонянкам на вулиці Потебні. Він побудував у нашому краї 11 церков. Із нагоди ювілею заступник Луцького міського голови вручив йому Почесну грамоту та проїзний квиток на всі види транспорту в обласному центрі.

У Луцьку буде телефон довіри для мам дітей із особливими потребами

При Центрі практичної психології сім'ї «Любисток» відновлено роботу молодіжної лінії підтримки «Я + ТИ» — (0332) 29-13-61 (з 9:00 до 17:00, крім суботи та неділі). За цим же телефоном безкоштовні консультації психологів і лікарів надаватимуть і для батьків, які виховують дітей із особливими потребами.

Танцям «Гуляйгорода» симпатизує не лише старше покоління, а й молодь

Фольклорному гурту «Гуляйгород» вісім років. Творчий колектив, окрім танців, ще й досліджує та відтворює традиційну інструментальну музику, обрядові й побутові пісні Центральної України. Пісні виконуються в манері багатоголосого співу. Учасники колективу проводять майстер-класи традиційних народних танців, серед яких гопак, «Орлиця», «Гречаники», «Баламут», «Молодичка» у супроводі тріоїстої музики, до складу якої входять дві скрипки, бас і бубон. Правду сказала одна з учасниць гурту — Олена Дідик: мало гарно співати чи грати на музичному інструменті — гурт «Гуляйгород» єднає близькість духу та спорідненість душ.

Скоро Олена стане дипломованим археологом, а поки що вона «розкопує» в нетрях старезної української пам'яті не менш значимі для національної історії автентичні танці. А так було не завжди.

— У дитинстві танці та музика були для мене досить далекими, — розповідає Олена. — Я більше малювала. Вперше побачила вечорниці вже студенткою першого курсу Києво-Могилянської академії. Не могла уявити, що таке взагалі існує в сучасному світі, серед молоді. Того вечора в захопленні прийшла додому: «Мамо! Я ще ніколи так не танцювала!» Вперше в житті почувалася втленою від танцю. Було приємно. З того часу танці вже не відпускали мене. Невдовзі я відчула: джерело, звідки це можна почерпнути того натхненного матеріалу, невинно висихає. Йде з життя покоління носіїв традиції. Так виникли наші експедиції селами. Напитуємо давні пісні, танцювальні рухи. Люди не в тій формі, звичайно, та дещо можуть показати.

— Чому вас не привабили традиційні народні танці?

— Я не люблю штучних посмішок, фальшивих емоцій. Так і в танцях — вони справжні, правдиві. Знову ж таки — треба користатися джерелом, поки воно є, бо зникне, й то буде назавжди.

— Олено, у гурту обмежена географія діяльності. Ви б не хотіли вивчити фольклор Західної України, наприклад?

— Усього ми не охопимо, тому зусилля спрямовуємо на те, що нам добре знайоме. Там інша музика, костюми — намагаємося не брати чужого, бо у стан зразковості вивести навряд чи вдасться, а от претензій на слухаємося доволі, мовляв, не вмієте — не беріться.

— Як почалася ваша співпраця з «Гуляйгородом»?

— Років чотири чи п'ять тому, зачарована їхнім співом, я прийшла до них висловити своє захоплення.

Змалечку чула, як по радіо бабці співають народних пісень. Вражена, не могла пояснити, але казала, що хочу, аби так співали всюди. Власне, з цього почалося наше спілкування — з моїх щирих оплесків за пісню «Гуляйгорода» з «Тартаком».

— Наскільки різняться між собою танці, які ми бачимо на сцені, і ті, які відроджує гурт?

— Танці постановочні — сценічні, скеровані на глядача. А наших дивитися не можна. По-перше, вони відбуваються в колі. Щоб побачити повну картину, треба самому брати участь. І, зрештою, встояти осторожно неможливо. Тому-то я б назвала наші виступи інтерактивними. Нам симпатизують молоді люди, для яких ми — відкриття. Любить стар-

ше покоління, для них ми — давно забуте старе, спогад — так танцювали їхні дідуся та бабусі в рідному селі. Не піти в танець вдається хіба дуже сором'язливим глядачам.

— Як складається ваша співпраця з сучасною естрадою?

— Працювали тільки з Сашком Положинським. Та й то за умови, що пісенний текст залишається незмінним. Кредо гурту — ставлення до фольклору як до розвиненої самотньої культури, неприпустимість жодних обробок фольклорного першоджерела задля досягнення зовнішніх сценічних ефектів. Прагнемо зберегти неповторний колорит місцевої традиції, пробуємо її органічно наслідувати, а не механічно копіювати.

Як воно записане, так воно і подане. Це як археологія. Олена з дитинства виріяла саму себе археологом. Тепер проводить аналогію між цінностями тлінними й нетлінними: «У викопаного глечика не можна відламати вушко та сказати, що це інший глечик. Усі цінності називаються такими, якщо залишаються незмінними». У пошуках чергових танцювальних знахідок дівчина послуговується власною інтуїцією. Свій велосипед влітку чи навесні скеровує туди, де, відчуває, потрапить до бабуні, яка розкаже, покаже та попросить приїхати знову. Іноді мама допомагає, приглядаючись до бабусь у рейсовому автобусі. Олена поспішає якнайбільше всього записати, поки це можливо. Часто їм докоряють, мовляв, мало випускають своїх дисків. Але «гуляйгородовці» вважають інакше. Себе можна записати завжди, а от автентичний матеріал зникне безповоротно. Як села, поховані на дні штучного Київського водосховища. Туди Олена, на превеликий жаль, не встигла.

Кристина ПАВЛЮК, м. Київ

■ ДОВІДКА

Гурт «Гуляйгород» було створено 2002 року в Кіровограді. Він став природним продовженням студентських колективів «Дикий Карапет» і «Златопіль». Саме з Кіровоградщини родом значна частина учасників колективу. «Гуляйгородовці» активно займаються дослідженням фольклору Середньої Наддніпрянщини (Черкащина, Полтавщина, Кіровоградщина). В репертуарі гурту є традиційна інструментальна музика, обрядові та побутові пісні, а також танці. Пісенний матеріал подається в традиційній манері багатоголосого співу, характерній для Центральної України. Ансамбль вважає фольклор розвиненою самотньою культурою, тож не допускає жодних обробок чи «покрашень» автентичного першоджерела. «Гуляйгород» є учасником фестивалів, мистецьких акцій і різних фольклорних проєктів в Україні, Німеччині, Польщі, Литві, Грузії, Данії.

■ ЕКСПОЗИЦІЯ

Польський консул у Луцьку презентував виставку про події березня 1968-го року

21 березня у Луцькій галереї мистецтв відкрилась виставка, присвячена бунтам молоді, що від-

бувалися в університетських містах Польщі у березні 1968-го року. Експозиція збирається з 2003-го року. В обласному центрі Волині її представили з ініціативи Генерального консульства Республіки Польща у Луцьку та Бюро публічної освіти Інституту національної пам'яті.

«Березень 1968-го — це один із найважливіших історичних моментів у історії Польщі після Другої світової війни, — зауважив на відкритті виставки генеральний консул РП у Луцьку Томаш Янік. — Тоді піднялися Варшава й інші університетські міста. Студенти, молоді робітники, науковці висловили протест проти тодішньої влади. Це був бунт цілого покоління. Можна сказати, що цей шлях привів до виникнення у 1980-

му році загальнонаціонального руху «Солідарність».

Польські студенти, які виступали під гаслами свободи, мали на увазі ті ж цінності, що й чеські, й словацькі молоді люди під час Празької весни.

Ті ж, хто після березня-68 емігрував із Польщі, найчастіше говорять про ганебну антисемітську кампанію. Зі 3,5 мільйона польських євреїв після війни залишилося двісті-триста тисяч. Але під тиском влади, що досягнув апогею саме в березні 1968-го, який ставив під сумнів їхню «польськість», вони швидше говорили «я з Польщі», ніж «я поляк». Після хвилі еміграції у 1960-х у Польщі залишилося двадцять-тридцять тисяч євреїв.

Ольга ЮЗЕПЧУК

■ АКЦІЯ

26 березня люди по всьому світі вимкнуть світло на «Годину Землі»

На сьогодні більше 1200 міст світу підтвердили свою участь у всесвітній події. Акція «Година Землі» — глобальна ініціатива, організована Всесвітнім фондом природи. Вона закликає громадськість, приватні компанії, представників урядових структур і місцевих спільнот вимкнути світло на одну годину 26 березня о 20:30, щоб продемонструвати свою підтримку дій, спрямованих на боротьбу зі зміною клімату та марнотратним споживанням природних ресурсів.

«Година Землі» була започаткована в Сіднеї в 2007-му році, коли два мільйони людей вимкнули світло у своїх домівках. У 2008-му році вже більше 50 мільйонів людей по всьому світі долучилися до цієї акції. В 2009-му та 2010-му роках «Година Землі» була безпрецедентним успіхом та об'єднала більше мільярда людей.

Міністерство освіти і науки,

молоді та спорту України та Національне агентство з ефективного використання енергетичних ресурсів надали свою підтримку «Годині Землі — 2011» та закликають громадян України долучитися до акції.

■ ОБЛАСНИЙ КОНКУРС

На Волині розшукують молодих літераторів

З 10 лютого по 10 травня 2011-го року на Волині проводиться щорічний обласний конкурс «Молоді літератори Волині». До конкурсу запрошуються автори віком від 15 до 25 років для представлення своїх робіт у номінаціях «Про-

за», «Поезія», «Твори для дітей», «Літературна критика на прозові твори та поетичні збірки волинських авторів».

Рукопис поетичних творів має складатися з 15-20 поезій; рукопис прозових творів — один великий прозовий твір (повість, роман), три-п'ять оповідань, новел, тощо; доробок критичних літературознавчих матеріалів має містити не менше трьох рецензій на книги волинських авторів.

Заявки на участь у конкурсі та рукописи приймаються на адресу головного управління з питань внутрішньої політики та зв'язків із громадськістю облдержадміністрації: м. Луцьк, Київський майдан, 9, каб. №632, з зазначенням «Обласний конкурс молодих літераторів Волині». Контактні телефони: 778-252, 778-168

■ ВТРАТИ

Помер волинський поет Петро Мах

■ ДОВІДКА

Мах Петро — поет, прозаїк, публіцист, член НСПУ з 1963 р. Народився 25 травня 1934 року у с. Корків Білгородського повіту Люблінського воєводства (Польща). Закінчив українське відділення філологічного факультету Львівського університету ім. Івана Франка. Працював у пресі. Тривалий час очолював Волинську письменницьку організацію. У 1980 р. створив Волинсько-Рівненську організацію Спілки письменників України, яку очолював до лютого 1989 р. Засновник Конгресу української інтелігенції на Волині, з 20 грудня 1995 р. — її голова. Автор 25 книг поезії, прози, історичних есе, сценаріїв п'яти телефільмів. Творець різновиду поезії — пастелей. Друкувався в антологіях української поезії в Білорусі, Польщі, Румунії, Болгарії, Словаччині та Азербайджані. У Москві вийшла книга вибраних поезій «Светелка». Перекладався, крім того, на німецьку та грузинську мови, ввійшов до Енциклопедії України та Білорусі. Нагороджений медаллю, Почесною грамотою Верховної Ради України, відзнакою Президента України. Лауреат премії імені Олександра Гаврилюка й Агатангела Кримського.

17 березня пішов із життя волинський поет, прозаїк, публіцист Петро Мах. Як розповіли «Відомостям» працівники обласної бібліотеки для юнацтва, директором якої працює його дружина, ця трагічна подія боляче вдарила по свідомості людей, які його знали. Адже його вклад у культурне життя краю дуже великий. Зокрема, саме він стояв біля витоків створення вже згаданої бібліотеки. До останніх хвилин життя Петро Мах залишався при свідомості, здоровому глузді та, як завжди, займався творчістю. Ще вранці до нього приїжджав син і бачив, що батько писав вірші. У переддень смерті з-під його пера вийшла нова поезія про Японію, на яку його надихнули останні події в цій країні. Тому ніхто з близьких не сподівався, що може трапитися таке горе.